

Lukuvuosimaksutietotyöryhmän esitys tietomäärittelyiksi

Työryhmän tehtävä

Syksyllä 2017 päätettiin perustaa Synergiaryhmän alaisuuteen lukuvuosimaksutietotyöryhmä

Ryhmän tehtävänä on määritellä lukuvuosimaksuvelvollisuutta koskevat opiskeluoikeuteen ja opiskelijaan kytkeytyvät käsitteet ja niistä opintohallinnon tietojärjestelmiin merkittävät tiedot ja tarvittaessa koodistot.

Ryhmän toiminnan ulkopuolelle rajataan apurahoihin tai rahoitukseen liittyvät prosessit. Ryhmän tarkoituksena ei myöskään ole yhdenmukaistaa korkeakoulujen prosesseja vaan mahdollistaa se, että käsitteet ovat yhteismitallisia ja korkeakouluilla on halutessaan mahdollisuus tehdä prosessejaan myös yhtenäisesti.

Näitä määrittelyjä ja tietomallia käytettäisiin jatkossa pohjana raportoinneille ja tiedonsiirroille sekä Virta-tietovarannon tiedoille ja sitä kautta tulevaisuudessa eri tietotarpeisiin.

Ryhmän puheenjohtajana on toiminut Jukka Kohtanen (VY), varapuheenjohtajana Janne Santala (SAMK) sekä sihteerinä Helena Majamäki (CSC). Ryhmän jäsenet edustavat korkeakouluja sekä Virta-tietovarantoa ja tietoja käyttäviä operatiivisia palveluita (Oili). Kommentteja työn aikana on pyydetty myös mm. Maahanmuuttovirastosta.

Ryhmä on tässä vaiheessa saanut työnsä päätökseen niiden tietojen osalta, jotka ryhmälle on annettu määriteltäviksi. Tässä vaiheessa mikään taho ei ole esittänyt muita käsitteitä määriteltäviksi, joten ryhmän toiminta jää tauolle, kunnes mahdollisesti lisämäärittelyjä tarvitaan tulevaisuudessa.

Tietomäärittelyt

Työn pohjana on Yliopistolaissa ja Ammattikorkeakoululaissa määritellyt käsitteet lukuvuosimaksuvelvollisuudesta (opiskelijan ja opiskeluoikeuden osalta). Näiden pohjalta ryhmä esittää seuraavia määrittelyjä/tarkennuksia käsitteille maksun suuruus; lukuvuosimaksuvelvollisuus sekä; lukuvuosimaksun tila.

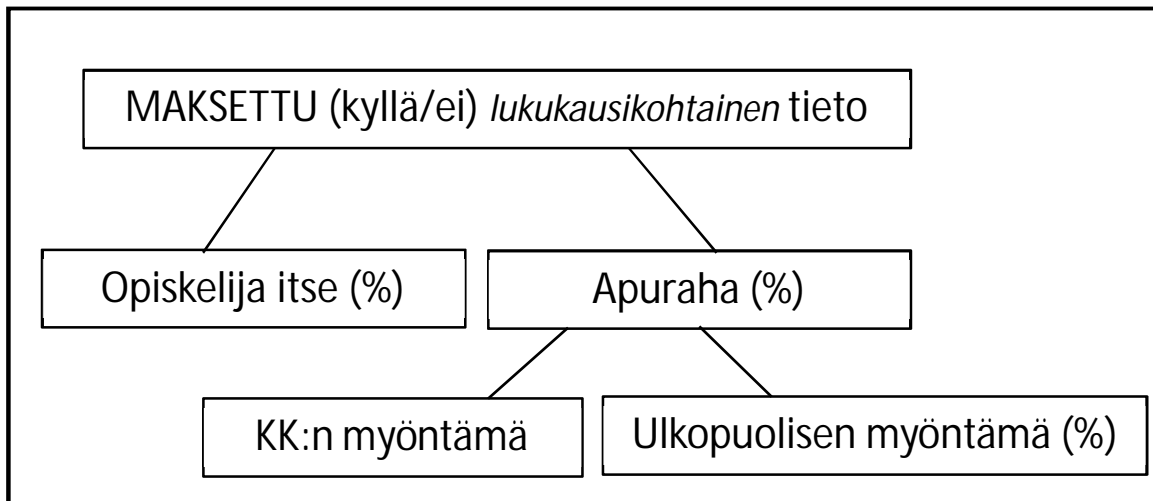
Maksun suuruus on tietylle koulutukselle määrätty euromääräinen summa / lukukausi ilman maksuhojennuksia, apurahoja tms. Maksun suuruus on sama kaikille tietynä ajankohtana aloittaneille opiskelijoille tietynä koulutuksessa. Maksun suuruus voi olla erisuuruinen samassa koulutuksessa eri vuosina ja se voi olla erisuuruinen eri koulutuksilla.

Lukuvuosimaksuvelvollisuus on määritelty laissa, mutta tiedonkeruun osalta täytyy tietoa tarkentaa tietyissä tapauksissa. Esitämme, että Yliopistolaissa 10§ 2mom. sekä Ammattikorkeakoululaissa 13a§ 2mom. määriteltyissä tapauksissa opiskelijan lukuvuosimaksuvelvollisuuden katsotaan katkeavan. Maksuvelvollisuustieto siis voidaan ilmoittaa päivän tarkkuudella.

Esim. opiskelija on aluksi maksuvelvollinen 1.8.2018 alkavassa opiskeluoikeudessa. Opiskelijalle myönnetään pysyvä oleskelulupa 1.11.2018. Tällöin opiskelija on maksuvelvollinen 1.8.2018–31.10.2018 ja 1.11.2018 alkaen opiskelija ei ole maksuvelvollinen. Jos oleskelulupa päättyy, merkitään opiskelija taas maksuvelvolliseksi päivämäärästä X lähtien. Tällä tavalla muodostuu opiskeluoikeuden

mittainen ketju ajanjaksoja, jolloin maksuvelvollisuustieto voi muuttua. Toisaalta maksuvelvollisuus voi pysyä samana koko opiskeluoikeuden ajan.

Lukuvuosimaksun tila -tiedon määrittely on tärkeää erityisesti operatiivisten palveluiden ohjaamiseen (esim. Oili) sekä tiettyjä viranomaistarpeita varten (esim. Maahanmuuttovirasto). Ryhmä esittää tietojen esittämistä seuraavalla tavalla.

Yläkäsitteenä on lukukausikohtainen tieto, jossa korkeakoulun koulutukselle määräämä maksu on joko maksettu tai maksamatta. Jos maksun katsotaan olevan maksettu tietyn lukukauden osalta, täytyy sen olla maksettu kokonaisuudessaan. Maksun voi maksaa

- Opiskelija itse. Maksun katsotaan olevan opiskelijan maksama, jos maksu laskutetaan opiskelijalta. Opiskelija voi saada esim. stipendin ulkopuoliselta taholta, mutta tässäkin tapauksessa laskun katsotaan olevan opiskelijan maksama.
- Joku muu taho apurahana. Yleisin tapaus on, että korkeakoulu myöntää opiskelijalle apurahan (1–100%). Apurahan voi maksaa myös joku ulkopuolinen taho suoraan korkeakoululle (1–100%).

Esimerkki: Opiskelijan lukuvuosimaksu syyslukukaudelle 2018 on 5 000€. Hän maksaa maksusta itse 2 500€ eli 50%. Opiskelija saa myös korkeakoululta 1 250€ apurahan eli 25% sekä säätiö X:ltä 1 250€ eli 25%. Maksu on kokonaan maksettu.

Yhteenveto

Työskentelyn aikana on konsultoitu Opetushallitusta ja Maahanmuuttovirastoa, ja on varmistettu, että esitys on linjassa heidän näkemystensä ja esim. Opintopolkupalvelun tietomallin kanssa. Ryhmä katsoo, että esitetyllä tavalla tiedot voidaan poimia raportointia varten Virta-tietovarannosta. Lisäksi se kattaa tähän saakka tietoon tulleet viranomaistarpeet sekä operatiivisten järjestelmien ohjaamiseen liittyvät tarpeet. Ratkaisu mahdollistaa myös mallin laajentamisen tulevaisuudessa, jos nousee uusia tarpeita.

Pohdintaa vapautettu-käsitteestä

Tällä hetkellä vapautettu-käsitettä käytetään valtakunnallisesti pääasiassa kahdessa eri merkityksessä.

1. synonyyminä lukukausikohtaiselle ajanjaksolle, jolle maksuvelvollinen on saanut 100% apurahan ja on täten henkilökohtaisesti vapautettu maksun maksamisesta tälle lukukaudelle.
2. tilana, joka kuvaa lukuvuosimaksuvelvollisen opiskelijan vapautumista maksuvelvollisuudestaan yliopistolain 10 §:n 2 mom. ja ammattikorkeakoululain 13a §:n 2 mom. määräämällä tavalla.

Lukuvuosimaksutietotyöryhmän esityksessä vapautettu-käsitettä ei nähdä pakollisena laisinkaan. Vapautettu-käsitettä voidaan käyttää synonyyminä kummassa tahansa tapauksessa, kunhan se ei riko esitettyä tietomallia. Selkeyden vuoksi on kuitenkin tärkeää sopia yhteisestä määrittelystä valtakunnallisella tasolla.

Työryhmän kannan mukaan vapautettu-käsitettä tulisi käyttää synonyyminä 100% apurahalle tietyllä lukukaudella (tapaus 1).

Työryhmän puolesta 2.3.2018

Jukka Kohtanen, VY

Helena Majamäki, CSC